

POSTANOWIENIE

Trybunał Stanu w składzie:

Przemysław Rosati (przewodniczący)

Marek Mikołajczyk (sprawozdawca)

Piotr Benedykt Zientarski

- w przedmiocie kary porządkowej

p o s t a n o w i a

1. na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu w zw. z art. 15 § 2 i 3 k.p.k. i art. 287 § 1 k.p.k. w zw. z art. 285 § 1 k.p.k. stwierdzić, że Przewodnicząca Trybunału Stanu Pani Małgorzata Manowska w sposób rażący nie spełniła ciążącego na niej prawnego obowiązku w toku toczącego się przed Trybunałem Stanu postępowania w sprawie Pana Macieja Świrskiego o pociągnięcie do odpowiedzialności konstytucyjnej, tj. prawnego obowiązku zwołania posiedzenia pełnego składu Trybunału Stanu, w terminie do 11 maja 2026 r., nałożonego na Przewodniczącą Trybunału Stanu w pkt 2 postanowienia Trybunału Stanu z 8 kwietnia 2026 r., które to działanie prowadzi do zwłoki w rozstrzygnięciu zagadnień prawnych wskazanych w pkt 1 postanowienia Trybunału Stanu z 11 marca 2026 r., naruszając prawo Pana Macieja Świrskiego do rozpatrzenia bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy TS 2/25, a tym samym naruszając istotnie i rażąco interes publiczny oraz w związku z powyższym na podstawie powołanych przepisów ponownie nakłada na Przewodniczącą Trybunału Stanu Panią Małgorzatę Manowską karę pieniężną w wysokości 3000 złotych,
2. na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu w zw. z art. 15 § 2 i 3 k.p.k. ponownie zobowiązać Przewodniczącego Trybunału Stanu do zwołania posiedzenia pełnego składu Trybunału Stanu w terminie nie dłuższym niż do 9 czerwca 2026 r. pod rygorem zastosowania kary porządkowej przewidzianej na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu w zw. z art. 287 § 1 k.p.k. w zw. z art. 285 § 1 k.p.k., albowiem niezwłoczne rozstrzygnięcie zagadnień prawnych wskazanych w pkt 1 postanowienia jest konieczne do zapewnienia sprawnego rozpoznania sprawy TS 2/25 i w sposób oczywisty leży w interesie publicznym,

3. zarządzić przerwę w posiedzeniu do 10 czerwca 2026 r., godzina 13.00, sala F,
4. zarządzić, na podstawie art. 95b § 1 k.p.k. w zw. z art. 18 ust 2 ustawy o Trybunale Stanu, jawność posiedzenia, o którym mowa w pkt 3,
5. odpis postanowienia niezwłocznie doręczyć Przewodniczącemu Trybunału Stanu wraz z aktami sprawy TS 2/25 celem wykonania,
6. zobowiązać sekretariat Trybunału Stanu do opublikowania treści tego postanowienia wraz z uzasadnieniem na stronie internetowej www.trybunalstanu.pl, zgodnie z § 2 Regulaminu Trybunału Stanu, stanowiącego załącznik do uchwały Trybunału Stanu z dnia 19 stycznia 2022 r. w sprawie regulaminu Trybunału Stanu.

Marek Mikołajczyk

Przemysław Rosati

Piotr Benedykt Zientarski

UZASADNIENIE

Postanowieniem Trybunału Stanu z 11 marca 2026 r. na podstawie art. 19 ust. 3 ustawy o Trybunale Stanu odroczone rozpatrywanie sprawy z wniosku oskarżyciela - posta na Sejm RP Macieja Tomczykiewicza o wyłączenie sędziego Piotra Saka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt TS 2/25 i przekazano pełnemu składowi Trybunału Stanu do rozstrzygnięcia zagadnienia prawne sformułowane w pkt 1 a – d przedmiotowego postanowienia. W tym samym postanowieniu Trybunał Stanu, na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu w zw. z art. 15 § 2 i 3 k.p.k. zobowiązał Przewodniczącego Trybunału Stanu do zwołania posiedzenia pełnego składu Trybunału Stanu w terminie nie dłuższym niż do 4 kwietnia 2026 r. pod rygorem zastosowania kary porządkowej przewidzianej na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu w zw. z art. 287 § 1 k.p.k. w zw. z art. 285 § 1 k.p.k., albowiem niezwłoczne rozstrzygnięcie zagadnień prawnych wskazanych w pkt 1 postanowienia z 11 marca 2026 r. jest konieczne do zapewnienia sprawnego rozpoznania sprawy TS 2/25 i leży w interesie publicznym.

Termin określony w pkt 2 wskazanego powyżej postanowienia Trybunału Stanu upłynął bezskutecznie.

Postanowieniem z 8 kwietnia 2026 r. Trybunał Stanu na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu w zw. z art. 15 § 2 i 3 k.p.k. i art. 287 § 1 k.p.k. w zw. z art. 285 § 1 k.p.k. stwierdził, że Przewodnicząca Trybunału Stanu Pani Małgorzata Manowska nie spełniła ciążącego na niej prawnego obowiązku w toku toczącego się przed Trybunałem Stanu postępowania w sprawie Pana Macieja Świrskiego o pociągnięcie do odpowiedzialności konstytucyjnej, tj. prawnego obowiązku zwołania posiedzenia pełnego składu Trybunału Stanu, w terminie do 4 kwietnia 2026 r., nałożonego na Przewodniczącą Trybunału Stanu w pkt 2 postanowienia Trybunału Stanu z 11 marca 2026 r., które to działanie prowadzi do zwłoki w rozstrzygnięciu zagadnień prawnych wskazanych w pkt 1 postanowienia Trybunału Stanu z 11 marca 2026 r., naruszając prawo Pana Macieja Świrskiego do rozpatrzenia bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy TS 2/25, a tym samym naruszając istotnie interes publiczny i w związku z powyższym na podstawie powołanych przepisów nałożył na Przewodniczącą Trybunału Stanu Panią Małgorzatę Manowską karę pieniężną w wysokości 3000 złotych. W pkt 2 powołanego postanowienia Trybunał Stanu na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu w zw. z art. 15 § 2 i 3 k.p.k. ponownie zobowiązał Przewodniczącego Trybunału Stanu do zwołania posiedzenia pełnego składu Trybunału Stanu w terminie nie dłuższym niż do 11 maja 2026 r. pod rygorem zastosowania kary porządkowej przewidzianej na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu w zw. z art. 287 § 1 k.p.k. w zw. z art. 285 § 1 k.p.k., albowiem niezwłoczne rozstrzygnięcie zagadnień prawnych wskazanych w pkt 1 postanowienia jest konieczne do zapewnienia sprawnego rozpoznania sprawy TS 2/25 i w sposób oczywisty leży w interesie publicznym.

Termin określony w pkt 2 wskazanego powyżej postanowienia Trybunału Stanu upłynął bezskutecznie.

Trybunał Stanu zważył, co następuje.

Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z przepisem art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu w postępowaniu przed Trybunałem Stanu stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, chyba że ustawa o Trybunale Stanu stanowi inaczej.

W świetle utrwalonych zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie dyrektyw odpowiedniego stosowania prawa przyjmuje się, że przepisy odsyłające mogą być stosowane: po pierwsze – wprost, bez jakichkolwiek modyfikacji; po drugie – z odpowiednimi zmianami wynikającymi z podobieństw i odmienności między danymi instytucjami procesowymi; po trzecie zaś – mogą zostać całkowicie wyłączone od stosowania, jeżeli różnice pomiędzy postępowaniem karnym a postępowaniem przed Trybunałem Stanu mają charakter na tyle istotny, że uniemożliwiają ich funkcjonalne wykorzystanie. Zakres i sposób zastosowania przepisów Kodeksu postępowania karnego w postępowaniu przed Trybunałem Stanu powinny być zatem ustalane z uwzględnieniem konstytucyjnego charakteru odpowiedzialności przed Trybunałem, odrębności jego funkcji ustrojowej oraz celu samego postępowania. Oznacza to, że regulacje procesowe prawa karnego nie znajdują zastosowania automatycznie i w pełnym zakresie, lecz – no należy podkreślić – wymagają każdorazowej oceny przez pryzmat charakteru oraz specyfiki postępowania przed Trybunałem Stanu.

Odnotować należy nadto, że postępowanie prowadzone przez Trybunał Stanu ma charakter judykacyjny i stanowi kolejny etap postępowania zmierzającego do wyegzekwowania odpowiedzialności konstytucyjnej. Jest to postępowanie rozpoznawcze, mające cechy postępowania sądowego, a jego istotą, w szczególności, gdy Trybunał Stanu działa jako sąd karny, jak w niniejszej sprawie, jest w świetle art. 175 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej sprawowanie wymiaru sprawiedliwości. Z tego też powodu, a także zważywszy na zadania Trybunału Stanu określone w Konstytucji RP, Trybunał Stanu nie może postawać bierny, nawet w sytuacji oczywistego nierealizowania zadań przez osoby do tego zobowiązane. Obowiązkiem Trybunału Stanu jest sprawne i bezzwłoczne, realizowanie w pełnym zakresie kompetencji wynikających z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o Trybunale Stanu.

Efektywność działania organów państwa, w tym Trybunał Stanu, stanowi jeden z fundamentalnych wyznaczników rzeczywistego funkcjonowania zasady państwa prawa. Przewlekłość lub nieskuteczność postępowań prowadzonych przed Trybunałem Stanu prowadzi bowiem nie tylko do osłabienia mechanizmów odpowiedzialności konstytucyjnej, lecz także podważa autorytet państwa oraz zaufanie obywateli do zdolności instytucji publicznych do egzekwowania odpowiedzialności osób pełniących najwyższe funkcje publiczne. Tempo, sprawność i rzetelność postępowania przed Trybunałem Stanu mają zatem znaczenie ustrojowe — decydują nie tylko o skuteczności rozpoznania konkretnej sprawy, ale również o wiarygodności państwa prawa i realności konstytucyjnych mechanizmów odpowiedzialności władzy publicznej.

Sprawność działania Trybunału Stanu nie ma wyłącznie wymiaru organizacyjnego ani proceduralnego, lecz pozostaje istotnym elementem ochrony porządku konstytucyjnego. Państwo, które ustanawia mechanizm odpowiedzialności

konstytucyjnej, powinno jednocześnie zagwarantować jego rzeczywistą skuteczność i zdolność do działania w rozsądnym czasie. W przeciwnym razie instytucja ta traci swój praktyczny sens, a zasada odpowiedzialności władzy publicznej przybiera jedynie deklaracyjny charakter.

Niesprawczość i niesprawność lub przewlekłość postępowań prowadziłyby bowiem do osłabienia funkcji gwarancyjnej Trybunału Stanu oraz podważała znaczenie odpowiedzialności konstytucyjnej jako instrumentu kontroli osób pełniących najwyższe funkcje publiczne. Realna operatywność tego mechanizmu stanowi warunek jego wiarygodności, a zarazem element budujący zaufanie obywateli do państwa i jego instytucji. Terminowe i rzetelne działanie Trybunału Stanu, w tym Przewodniczącego tego organu konstytucyjnego, wzmacnia także prewencyjny charakter odpowiedzialności konstytucyjnej, przypominając, że naruszenie Konstytucji lub ustaw może prowadzić do rzeczywistych i niezwłocznych konsekwencji.

W oparciu o normę wynikającą z przepisów art. 15 § 2 i 3 k.p.k., 287 § 1 k.p.k., art. 285 § 1 k.p.k., które mają zastosowanie zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu odpowiednio w niniejszym postępowaniu, Trybunał Stanu może zobowiązać m.in. każdą osobę, jak też przedstawiciela lub kierownika instytucji, a adresat jest wówczas obowiązany, do spełnienia innego ciążącego na takim adresacie obowiązku w toku postępowania, w zakresie i w terminie wyznaczonym przez Trybunał Stanu. W świetle normy prawnej wynikającej z przytoczonych przepisów Trybunał Stanu postanowieniem z 11 marca 2026 r. zobowiązał Przewodniczącego Trybunału Stanu do zwołania posiedzenia pełnego składu Trybunału Stanu w terminie nie dłuższym niż do 4 kwietnia 2026 r. pod rygorem zastosowania kary porządkowej przewidzianej na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu w zw. z art. 287 § 1 k.p.k. w zw. z art. 285 § 1 k.p.k., albowiem niezwłoczne rozstrzygnięcie zagadnień prawnych wskazanych w pkt 1 postanowienia z 11 marca 2026 r. jest konieczne do zapewnienia sprawnego rozpoznania sprawy TS 2/25 i leży w interesie publicznym. Ponownie Trybunał Stanu postanowił 8 kwietnia 2026 r. Jak wskazano na wstępie oba terminy upłynęły bezskutecznie. Przewodnicząca Trybunału Stanu Pani Małgorzata Manowska nie spełnia po raz kolejny ciążącego na niej obowiązku w toku toczącego się przed Trybunałem Stanu postępowania w sprawie Pana Macieja Świrskiego o pociągnięcie do odpowiedzialności konstytucyjnej, tj. obowiązku zwołania posiedzenia pełnego składu Trybunału Stanu w wyznaczonych terminach. Obowiązek ten zgodnie z obowiązującymi, powyżej przywołanymi i wyjaśnionymi przepisami prawa, mógł być nałożony i został skutecznie nałożony na Przewodniczącą Trybunału Stanu w powołanych na wstępie postanowienia Trybunału Stanu. Działaniem tym – co należy podkreślić – Przewodnicząca Trybunału Stanu doprowadziła do permanentnej zwłoki w rozstrzygnięciu zagadnień prawnych wskazanych w pkt 1 postanowienia Trybunału Stanu z 11 marca 2026 r., naruszając tym samym konstytucyjne prawo Pana Macieja Świrskiego do rozpatrzenia bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy TS 2/25, a tym samym naruszając istotnie interes publiczny.

W konsekwencji powyższego działania, które ma charakter rażąco i trwały, zważywszy na jego skalę, Trybunał Stanu rozważył prawną dopuszczalność wyciągnięcia konsekwencji w następstwie stwierdzonego stanu faktycznego.

W tym zakresie Trybunał Stanu wskazuje, że w oparciu o normę wynikającą z przepisów art. 15 § 2 i 3 k.p.k., 287 § 1 k.p.k., art. 285 § 1 k.p.k., które mają zastosowanie zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu odpowiednio w niniejszym postępowaniu, Trybunał Stanu może wprost na podstawie art. 287 § 1 k.p.k. w zw. z art. 285 § 1 k.p.k. w zw. z art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu, nałożyć na Przewodniczącego Trybunału Stanu, przyjmując za podstawę ustalony powyżej stan faktyczny, karę pieniężną w wysokości do 3000 złotych. Wskazać bowiem należy, że zgodnie z art. 287 § 1 k.p.k. przepis art. 285 § 1 k.p.k. stosuje się odpowiednio do osoby, która bezpodstawnie uchyla się od spełnienia innego ciążącego na niej obowiązku w toku postępowania, jak też do przedstawiciela lub kierownika instytucji, którzy bezpodstawnie nie udzielają pomocy w wyznaczonym terminie. Wskazany art. 285 § 1 k.p.k. uprawnia do nałożenia kary pieniężnej jako kary porządkowej, w wysokości do 3000 złotych. Przywołane powyżej przepisy, jak już wielokrotnie wyjaśniono mają odpowiednie zastosowanie z mocy art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu do niniejszego postępowania. W związku z powyższym, stwierdzając opisany stan faktyczny i wynikające z niego konsekwencje prawne rzutujące przede wszystkim na sytuację prawną stron toczącego się postępowania, zwłaszcza pociągniętego do odpowiedzialności konstytucyjnej Pana Macieja Świrskiego i jego konstytucyjne i konwencyjne prawo do niezwłocznego rozstrzygnięcia toczącej się sprawy, jak też na sytuację i powagę organu konstytucyjnego jakim jest Trybunał Stanu, Trybunał Stanu postanowił na podstawie powołanych przepisów nałożyć na Przewodniczącą Trybunału Stanu Panią Małgorzatę Manowską karę pieniężną w wysokości 3000 złotych. Decydując o wysokości kary pieniężnej i sięgając po jej maksymalną, dopuszczoną w obowiązujących przepisach prawa wysokość, Trybunał Stanu, miał na względzie wagę naruszonych obowiązków, realne znaczenie lekceważonego obowiązku przez Przewodniczącą Trybunału Stanu dla stron toczącego się postępowania oraz konsekwencje dla prawidłowego przebiegu postępowania, nasilenie złej woli wyrażone w oświadczeniu Przewodniczącej Trybunału Stanu z 16 marca 2026 r., które dostępne jest na stronie www.trybunalstanu.pl i w aktach sprawy, recydywę w nierealizowaniu prawnego obowiązku, a także brak jakiegokolwiek usprawiedliwienia dla nie dochowania tego prawnego obowiązku. Ponadto Trybunał Stanu uznał, że zastosowanie kary porządkowej, w tym jej wysokość, są adekwatne i proporcjonalne do stopnia stwierdzonego przez Trybunał Stanu naruszenia obowiązków przez Przewodniczącą Trybunału Stanu. Trybunał Stanu na marginesie wskazuje, że na obecnym etapie postępowania nie dysponuje innymi środkami prawnymi, niż zastosowane, albowiem ustawodawca nie wyposażył Trybunału Stanu w inne adekwatne i konieczne środki prawne.

W pkt 2 postanowienia Trybunał Stanu, na podstawie art. 15 § 2 i 3 k.p.k. zastosowanym zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu odpowiednio w niniejszym postępowaniu, tj. z modyfikacjami właściwymi dla postępowania przed Trybunałem Stanu i celem zapewnienia skuteczności tego postępowania i skuteczności

działania samego Trybunału Stanu, postanowił ponownie zobowiązać Przewodniczącego Trybunału Stanu do zwołania posiedzenia pełnego składu Trybunału Stanu w terminie nie dłuższym niż do 9 czerwca 2026 r. pod rygorem zastosowania kary porządkowej przewidzianej na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu w zw. z art. 287 § 1 k.p.k. w zw. z art. 285 § 1 k.p.k. Ponownie przypomnieć należy, że niezwłoczne rozstrzygnięcie zagadnień prawnych wskazanych w pkt 1 postanowienia z 11 marca 2026 r. jest konieczne do zapewnienia sprawnego rozpoznania sprawy TS 2/25 i umożliwienia Trybunałowi Stanu realizacji jego zadań, przy poszanowaniu praw Pana Macieja Świrskiego do zapewnienia standardu rzetelnego postępowania przed Trybunałem Stanu, jak też prawa do rozpoznania jego sprawy bez zwłoki. Zwołanie pełnego składu Trybunału Stanu we wskazanym terminie jest uzasadnione interesem publicznym, albowiem Trybunał Stanu powinien bez zbędnej zwłoki w pełnym składzie przystąpić do rozpoznania sformułowanych w petitum postanowienia zagadnień prawnych. Przedłużający się brak rozstrzygnięcia w sprawach o tak istotnym znaczeniu ustrojowym prowadziłyby do osłabienia autorytetu Trybunału Stanu oraz podważałby społeczne przekonanie o realności konstytucyjnych mechanizmów odpowiedzialności władzy publicznej. Państwo prawa nie może bowiem akceptować sytuacji, w której organ powołany do egzekwowania odpowiedzialności najwyższych funkcjonariuszy publicznych pozostaje bierny wobec konieczności rozstrzygnięcia fundamentalnych zagadnień prawnych.

Trybunał Stanu podkreśla, że powstały stan bezczynności pozostaje przy tym konsekwencją trwałej biernej postawy Przewodniczącej Trybunału Stanu, której działania – oceniane przez pryzmat dotychczasowego przebiegu postępowania – noszą cechy świadomego i celowego blokowania prac Trybunału Stanu oraz powstrzymywania podjęcia czynności niezbędnych do merytorycznego rozpoznania sprawy.

Na marginesie należy stwierdzić, że w przypadku zwołania pełnego składu Trybunału Stanu w celu rozpoznania zagadnień prawnych nie ma zastosowania termin wskazany w § 7 ust. 3 Regulaminu Trybunału Stanu, stanowiącego załącznik do uchwały Trybunału Stanu z dnia 19 stycznia 2022 r. w sprawie regulaminu Trybunału Stanu, albowiem zwołanie pełnego składu następuje nie na pisemny wniosek co najmniej 5 członków Trybunału Stanu, ale następuje na mocy § 7 ust. 1 pkt 3 Regulaminu Trybunału Stanu, stanowiącego załącznik do uchwały Trybunału Stanu z dnia 19 stycznia 2022 r. w sprawie regulaminu Trybunału Stanu, czyli jak stanowi ten przepis dla rozpatrzenia innych spraw należących do kompetencji Trybunału Stanu. W tej sytuacji, przy uwzględnieniu konieczności zawiadomienia wszystkich członków Trybunału Stanu o posiedzeniu pełnego składu najpóźniej 14 dni przed dniem posiedzenia (§ 7 ust. 2 regulaminu) zobowiązanie wyłożone na Przewodniczącego Trybunału Stanu do zwołania posiedzenia pełnego składu Trybunału Stanu w terminie nie dłuższym niż do 9 czerwca 2026 r. jest wystarczające i możliwe do wykonania w normalnym toku czynności.

Mając nadto na uwadze, iż Przewodnicząca Trybunału Stanu Pani Małgorzata Manowska dotychczas pomimo wniosków uprawnionych podmiotów, jak też pomimo treści postanowienia z 11 marca 2026 r. nie zwołała posiedzenia pełnego składu Trybunału Stanu, konieczne jest w interesie publicznym zastosowanie wskazanych w pkt

2 postanowienia rozwiązań prawnych, co jest działaniem uprawnionym w świetle obowiązujących przepisów, adekwatnym do obecnej sytuacji w Trybunale Stanu i proporcjonalnym. Trybunał Stanu po raz kolejny zauważa, że w niniejszej sprawie mamy już do czynienia z niewykonywaniem przez Przewodniczącą Trybunału Stanu jej prawnego obowiązku i co należy podkreślić nie zwołanie posiedzenia Trybunału Stanu w pełnym składzie w terminie wskazanym w niniejszym postanowieniu będzie oczywiście dalszym działaniem na szkodę interesu publicznego.

Wspomniany interes publiczny wymaga, aby Trybunał Stanu działał sprawnie, bez zbędnej zwłoki i w pełni realizował zadania powierzone mu przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawę o Trybunale Stanu. Efektywne działanie każdej instytucji publicznej, w tym Trybunału Stanu, stanowi jeden z elementów gwarantujących realność zasady państwa prawa oraz odpowiedzialności władzy publicznej. Sprawność postępowań przed Trybunałem Stanu ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, lecz także dla utrzymania zaufania obywateli do instytucji państwa. Odpowiedzialność konstytucyjna, aby pełnić funkcję gwarancyjną i prewencyjną, musi być uruchamiana i rozpoznawana w rozsądnym czasie. Postępowanie nadmiernie przewlekłe prowadzi bowiem do osłabienia jego znaczenia ustrojowego: zmniejsza funkcję rozliczeniową wobec osób sprawujących władzę publiczną, a w wymiarze społecznym może rodzić przekonanie o iluzoryczności prawnych mechanizmów odpowiedzialności, w tym odpowiedzialności konstytucyjnej. Z punktu widzenia interesu publicznego szczególnie istotne jest, aby Trybunał Stanu wykonywał swoje kompetencje w sposób stabilny i przewidywalny, respektując i zapewniając standardy rzetelnego postępowania, ale jednocześnie unikając nieuzasadnionej bierności czy paraliżu instytucjonalnego. Tylko wówczas możliwe jest zachowanie równowagi pomiędzy ochroną praw osób poddanych postępowaniu a konstytucyjnym obowiązkiem państwa do egzekwowania odpowiedzialności za naruszenie prawa lub Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez funkcjonariuszy publicznych.

W tym sensie sprawność działania Trybunału Stanu nie jest wyłącznie kwestią organizacyjną czy proceduralną, lecz stanowi element ochrony porządku konstytucyjnego. Państwo, które ustanawia mechanizm odpowiedzialności konstytucyjnej, musi zapewnić jego rzeczywistą operatywność oraz zdolność do podejmowania rozstrzygnięć w rozsądnym czasie. W przeciwnym razie instytucja ta traci swój praktyczny sens i znaczenie, a zasada odpowiedzialności władzy publicznej pozostaje jedynie deklaracją normatywną, bez realnych skutków dla osób pełniących funkcje publiczne. Sprawne funkcjonowanie Trybunału Stanu wzmacnia gwarancyjny charakter odpowiedzialności konstytucyjnej oraz potwierdza, że naruszenie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej lub ustaw przez osoby pełniące najwyższe funkcje publiczne może prowadzić do rzeczywistych konsekwencji prawnych. Ma to znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia konkretnych spraw, lecz także dla utrzymania równowagi ustrojowej oraz budowania zaufania obywateli do państwa i jego instytucji.

Tak ujęty interes publiczny wymaga w tej sytuacji sięgnięcia po rozwiązania procesowe przewidziane w art. 15 § 2 i 3 k.p.k., które na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy o

Trybunale Stanu ma zastosowanie w postępowaniu przed Trybunałem Stanu. W przypadku przekroczenia wskazanego w postanowieniu terminu i niezwołania posiedzenia pełnego składu Trybunału Stanu na posiedzenie przed tym dniem, Trybunał Stanu na posiedzeniu, które będzie kontynuował w dniu 10 czerwca 2026 r. rozważy zastosowanie kary porządkowej przewidzianej na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu w zw. z art. 287 § 1 k.p.k. w zw. z art. 285 § 1 k.p.k.

Rozstrzygnięcia z pkt 3 – 6 jako organizacyjno-porządkowe mają swą podstawę w § 2 Regulaminu Trybunału Stanu, stanowiącego załącznik do uchwały Trybunału Stanu z dnia 19 stycznia 2022 r. w sprawie regulaminu Trybunału Stanu (M. P. z 2002 r., poz. 309).

Marek Mikołajczyk

Przemysław Rosati

Piotr Benedykt Zientarski

[A.W.]

[a.ł]